

BUDAPESTA

Joi 26 Aprilie st. v.

8 Maiu st. n.

Va esi joi'a si duminec'a.

Redacțiunea: *Strad'a*

arbovelui verde nr. 12.

Nr. 31.

ANUL XV.

1879.

Pretul pe unu anu 10 fl.

Pe $\frac{1}{2}$ de anu 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$ de anu 2 fl. 70 cr.

Pentru Români'a 2 galbeni

Ludovicu Mocsáry.

Desbaterile urmate zilele trecute în camer'a deputatilor Ungariei asupra întroducerii limbei unguresci că studiu obligatoru în toate școlile din țiera au produs unele incidente memorabile. Unul din aceste e, că între deputatii magiari s'a gasitu unul, durere numai unul, carele capabilu a se înalta deasupra netolerantiei siovinistice a connaționalilor sei, a avutu si curagiul a combate proiectul de lege, pentru cuvântul că acela confiscă drepturile garantate si prin lege ale naționalităților nemagiare, si astfel în locu de a produce vr' unu bine, va nasce numai ura.

Acestu mare patriotu si adevratu barbatu de siatu, precum cetitorii nostrii au vedutu din nrul trecut al foii noastre, e dl Ludovicu Mocsáry (Mocari).

Cu ce mare bucuria vor fi aflatu toti Români acestu adevratu evenimentu în parlamentul Ungariei, cu aceeași placere grabimu si noi să aducemu tributul stimei noastre față de acestu barbatu, publicându-i portretul pe pagin'a acést'a.

Portretul unui unguru în „Familia”! De cinci-spre-diece ani de când se publica fôia acést'a, acuma se vede ântâia-óra. Dar tocmai pentru că se ivesce pentru prima-óra, bucuri'a noastră devine si mai mare, amu puté-o numi epocala.

Vreti si schitie biografice? Sè spunemu dara, că acestu barbatu s'a nascutu la Kurtány, comitatul Nograd, în 1826. E proprietaru de pamântu.

A servitu la comitatu, înaintându pâna la postul de vice-comite, apoi s'a alesu deputatu, si aci începe activitatea sa interesanta pentru noi.

Ludovicu Mocsáry, prin pozițiunea

sa sociala, prin educațiunea sa si latele cunoscintie în multifarietele ramificațiuni ale vietiei publice, prin sublimitatea ideilor si prin ardorea cu care sustine libertățile constituționale, prin marturisirea si propagarea principiilor adevratu democratice, cu unu cuvântu, prin calitățile sale de omu de statu a devenitu si este unul dintre corifeii vietiei noastre parlamentare. Partid'a independenta l'a onoratu cu încrederea sa, alegându-l mereu de presedinte al clubului seu. Ceea ce îl distinge mai multu si îl înalta în ochii nostri, este tari'a convicțiunilor sale si nobilitatea simtiemintelor, căci feritu de prejudeție, de exclusivismul si egoismul naționalu, cu înaltul seu patriotismu îmbrășieza pe toate naționalitățile patriei, si care dupa marele patriotu Franciscu Deák si Paul Nyári, — înse mai resolutu decâtu acestia, — cu admirabila barbația înfrunta si combate siovinismul connaționalilor sei. Figur'a sublima a lui Ludovicu Mocsáry se înalta dintre connaționalii sei că abietele muntilor pe de asupra piticilor junépeni.

Activitatea jurnalistica înainte si dupa reactivarea constituțiunii patriei, dar mai alesu cea parlamentaria a lui Mocsáry este destul de cunoscuta inteligintiei române, — credu că si brosiur'a lui scrisa în cestiunea de naționalitate este înca în viu'a memoria a Românilor.

Mocsáry apartinea mai nainte partitei centrului stângu, — al careia capu eră actualul primu presedinte al consiliului de ministri, dar elu, neputându suferi siovinismul acestui omu, s'a ruptu de acést'a partita si s'a alaturatu la partid'a independintilor, — credându că aici principiele sale democratice vor gasi mai justa apretiuire, precum a si

Ludovicu Mocsáry.

gasitu, cu singur'a excepțiune (durere!) a convicțiunilor sale în cestiunea de naționalitate, pentru care divergenția, elu, nesuferitoru de disciplina, a oferitu de repetite ori demisiunea sa din presiedinția clubului, dar stim'a și încrederea partidei sale în nobil'a persóna a presiintelui seu este atât de mare, câtu demisiunea nu numai că nu se primí, ci membrii partidei în unanimitate staruira a-l tîne în fruntea lor. Atât'a putere magica eserce curatiení'a sufletului și tarí'a convicțiunilor acestui barbatu asupra colegilor sei.

Cu tóte ocasiunile L. Mocsáry a redicatu cuvântul de câte ori vedea, că libertățile constituționale se vateama prin legi, ce siovinistii magiari de unu deceniu încóce le faurescu mereu, iéra când vedea că naționalităților patriei li se face vre o nedreptate, nici una singura data nu a lipsitu dela postul seu de aperatoru al celor nedreptați. Asiá la an. 1874 (în lun'a jului) când se discutá asupra revisiunii legii electorale, a reclamatu cu energiá în contra nedreptății, facendu modificaliuni la mai multi §§-i asupritori, și când marele anguru al siovinistilor magiari, cu cinismul ce-l caracteriséza, nu se sfií a-l atacá pentru că dînsul cá magiaru a cutediatu să apere pe Români, Lud. Mocsáry respinse cu indignațiune vilele insinuațiunii și presiunea ce Tisza credea că póte face sub mant'a magiarismului, declarându sus și tare, că mai multi §§-i ai legii elect. sînt unu adevratu scandalu și o flagrantá vatemare de dreptu în contra Românilor transilvani.

Cuvântul lui L. Mocsáry tîenutu în siedinția de la 30 aprilie a. c. asupra proiectului de lege pentru introducerea limbii magiare în tóte școlele populare ale naționalităților a cădiutu cá fulgerul lui Joue tonantele asupra capetelor siovinistilor magiari. Pentru acésta barbația, în unele diuarie magiare, nescé gure nespelate, ómeni cari nu sînt vrednici a deslegá curelele caltiamintelor lui L. Mocsáry, l'au atacatu în limb'a surugilor, dar L. Mocsáry, în curatiení'a cugelului seu stá imperteritu dicédu :

Justum et tenacem propositi virum
Non ardor civium prava jubentium
Nec vultus instantis tyranni
Mente quatit solida . . .

Discursul dlui Lud. Mocsáry se va traduce întregu și se va publicá în diuariile românesce, cá publicul cetitoru se aiba ónsusi ocasiunea a judecá asupra sînteméntului de dreptate și a întieplețiunii politice a dsale.

Poporul românu este datoru recunoscintia acestui mare fiu al națiunii sorori. Români! închidetí profundu în inimele vóstre, căci Ludovicu Mocsáry este adevratul vostru frate magiaru, întru care nu este violenția, iéra în rugațiunile vóstre cereti lui Dumnezeu, cá acestui puru caracteru se-i deie multi imitatori, spre a puté, pâna mai e înca timpu, a înduplecá pe magiari la adevrata frațietate cu celelalte naționalități ale tierii. Atunci patri'a comuna va fi tare „Nec portae inferni praevalerunt adversus eam!“ Fíá! C. C.

E s m e r a l d e i .

Fuge iérn'a din câmpia,
Iérn'a fuge lacrimându,
Dulce sóre drag'a lunca
Cu flori dalbe însmaltându.

Recea iérna numa 'n peptu-ti
Mai pastréza tronul ei . . .
Oh! tu sóre al iubirii
Rupe ghiatía inimei!

NICOLAE BABOEANU.

S u l t a n i t í a .

Comedia în 5 acte.

(Urmare.)

Scen'a IX.

Dimbovitianu si Vasilie.

Vasilie : Mai chiamatu.

Dimbovitianu : Da, te-am rugatu.

Vasilie : Stau la dispozițiune.

Dimbovitianu : O cauza fórté delicata e aceea, ce vreu se-ti împartasiescu. Scíu că iubesci pe Zoe și că dîns'a asemene te iubescé. Durere! eu nu puteam se binecuvintezu legatur'a acésta, căci trebuia se respectu vointí'a din urma a prietenului meu, care ími ordoná se maritu fie'a lui, pe Zoe, dupa Octavianu Strungaru.

Vasilie : Durere, scíu pré bine.

Dimbovitianu : Dar astadi parerea mea s'a schimbatu.

Vasilie : Ce fel? Spre bine? În favorul meu?

Dimbovitianu : Ti-oín spune numai decátu! . . . De si vedeam, că ánim'a Zoei este a ta, eram de parerea, că — maritata dupa Octavianu — amorul ei pentru tine încetul cu încetul va disparé, si astfel în urma totusi va puté fi fericita. Manierele fine ale unui barbatu cultu sînt în stare se stérgea multe suvenirí ale trecutului. Esemples de aceste sînt destule în vietí'a de tóte zilele. Asiá dara cu tóta liniscea consciintiei mele puteam se insistu întru esecutarea testamentului verbalu al prietenului meu. De cátu-va timpu ínse . . .

Vasilie : Oh! spune-mí, spune-mí ce s'a întemplat?

Dimbovitianu : Am esperiatu, că acea sperantiá a mea nici odata nu se va puté realizá. Am ánimu la convîngerea, că Zoe nici odata nu te va uita, că — maritata dupa Octavianu — ánim'a ei purure ar sângerá, și că prin urmare dîns'a ar deveni nefericita; căci Octavianu nu este individul, carele prin niște maniere fine ar fi în stare se îndulcésca vietí'a soției sale.

Vasilie : Eu am audítu, că dînsul e unu omu finu; celu puçin când s'a dusu la Paris . . .

Dimbovitianu : Asiá erá atunce, dar s'a schimbatu cu totul. Nu l'ai vedíutu acuma?

Vasilie : Nu.

Dimbovitianu : Scíu că te-ai mirá. Dînsul e unu flusturatu, unu fanfaronu, unu taia-fuga, pe scurtu : unu strengaru fara parechia. Lipsitu de adevrat'a cultura, nobilitatea sufletului; incapabilu de ori ce simtémentu intimu si finu, elu ar deveni mórtea ei. E bine, în asemene condițiuni, credu că datorí'a mea este d'a nu me mai conformá vointiei din urma a repausatului meu prietenu. Scopul lui a fost a-si fericí fic'a; deci de-ar traí, ónsusi elu ar respunde ceea ce dicu si eu, dupa cele esperiate, că nu-mi maritu fie'a dupa unu astfel de omu.

Vasilie : Nu?

Dimbovitianu : Am decisu. Zoe va fi a ta.

Vasilie : Ah! ce fericítu sîm! Dar ce dice dómn'a Smaranda?

Dimbovitianu : Dica ce va dice! Eu am decisu. Eu sîm domnu în cas'a mea.

Vasilie : (La o parte.) Óre de când? (Cu voce nalta.) Asiá dara dómn'a nu scíe nimica de hotarirea dtale?

Dimbovitianu : Ba scíe.

Vasilie : Si ce a respunsu?

Dimbovitianu : Că nu se 'nvoiesce.

Vasilie : (Despartu.) Asiá dara tóte sînt ínscardaru!

Dimbovitianu : Nu sânt înședaru. Ti-am spus, că am decisu, și decisiunea mea numai decātu se va și traduce în realitate. (Suma clopotielul.)

Scen'a X.

Dimbovitianu, Vasilie și Jonitia.

Jonitia : Poruncescu!

Dimbovitianu : Du-te la domnișor'a Zoe, și i spune că o rogu să vina aici!

Jonitia : Intielegu. (Ieșindu, la o parte.) Din ce în ce se aduna norii, acusi va fulgeră și tresni. (Iese.)

Scen'a XI.

Dimbovitianu și Vasilie.

Dimbovitianu : Vei vedé acusi, că ceea ce ti-am spus acuma nu sânt numai vorbe de claca. Ce voiescu eu, aceea trebuie să se întempele. Placé-mi-ar să vedu ființ'a aceea, care ar cuteză să mi se opuna! Zoe numai decātu va fi aici, și veti primi binecuvântarea mea.

Scen'a XII.

Dimbovitianu, Vasilie și Jonitia.

Jonitia : Aulco, Dómne, în ce prepastia m'ai transmisu, domnule!

Dimbovitianu : Ce s'a întemplatu?

Jonitia : Precum mi-ai ăisu, m'am dusu cătra odai'a domnișor'e Zoe, că s'o chiămu aici. Sosescu la usă și vreu s'o deschidu, dar de-odata sare spre mine dómna și se resti : „Ce voiesci?” De spariatu ce eram, în momentul acela uitasem pentru ce m'ai transmisu : dar apoi me reculesci și respunsei : „M'a transmisu domnul să chiămu la dsa pe domnișor'a Zoe!” Abiă sférșii, și dómna îmi respunse : „Cara-te de-aice, salu bețrănu și spunc stapănului teu, că Zoe nu va merge, căci nu o lasu eu, pentru că aice eu poruncescu!” După aceste încuă usă'a inte, scóse chei'a, o bagă în pusumaru, apoi luă unu scaunu, îl puse în pragul usiei și se astediă într'ănsul.

Dimbovitianu : (La o parte.) Unu adevratu Cerberus.

Jonitia : Eu apoi nu mai așteptai să-mi poftésca drumu bunu, ci o împaturei încóce, ăicându-mi : Multiamu, Dómne, c'am scapatu!

Dimbovitianu : Pré esti slobodu la gura, Jonitia. Baga de séma, că ti-oiu pune scalusi! Dar acuma te du! Nu mai am trebuinț'a.

Jonitia : (La o parte.) Dómne ție-ti multiamescu. (Iese.)

(Va urmă.)

IOSIFU VULCANU.

Maritata și totusi fără barbatu.

— Romanu americanu, de Mrs. May Agnes Fleming. —
(Urmare.)

Capitulul V.

„Paulina Alicei sale.”

Cu consciinț'a debelării creștea și impertinenț'a lui Sir Hugo. Elu intră resolutu.

Paulina îl zări palindu, Ulrich Mason pași unu pasiu înainte.

Și asiă statura ambii soți a unei femei după unu patrariu de seculu iérasu față 'n față.

— Ce va să ăica acést'a? — începù Sir Hugo, — cine e acél'a, carele îmi tine soț'a? Cum ai cutezatu tu, Paulino, a rapí pe Lady Charteris din acelu asilu, în care eu am dus'o?

Nainte de a respunde Paulina, respunse tatal ei.

— Ai bunatate, Mason, a-mi transportá soț'a sus, și tu Paulino grigesce cu Miss Mason a readuce pe mum'a ta iérasu în ori! Întrebările puse de Sir Hugo me privescu pe mine, deci le voiu respunde eu.

Elu astediă pe Olivia în brașele lui Ulrich și acést'a plecà spre usia.

— Lady Charteris nu va parasí acést'a chilia. — strigà Sir Hugo, — să nu cutedi, Mason, a o transportá de aici!

Ulrich desconsiderà cuvintele aceluia, și după unu momentu ambii barbati remasera singuri.

— Acum voiu să audu ce ai să-mi spuni, Sir Hugo, — începù Robert Lisle. Dta întrebi cine sânt? Eu cugetu, că acést'a întrebare ar fi de prisosu.

— Dta esti Robert Lisle, fiul farmerului, carele nainte de două-dieci de ani ai sedusu o fetiță necesper-ta la o casatoriă clandestina, ai furatu juvaerele unchiului ei, și în fine de frič'a departării ai fugitu în America; vedi dăra că te cunosc.

— Încātu despre asiă numit'a casatoriă clandestina, acea a fost o casatoriă, pe care legea din Anglia o recunóce, pe când pe dta te acusa de bigamia. Olivia nu a fost nici odata soț'a legitima a dtale; dta m'ai vedutu în deminț'a ăilei de cununia a dtale în biserica. Cum vei scí respunde la acést'a? Și cum la acea fapta, că ai transportatu pe Olivia în cas'a nebunilor, îndata ce ea a auditu, că eu înca traiescu? În privinț'a celeialalte acuse înșe, am fost unu nebunu, că m'am lasatu a me intimidá, pentru că nici dta, nici Mr. Lyndilh nu o-ati fi pututu sustiné. Dar judetnul va decide acusi, care a fost valida : prim'a s'eu a două cununia? Fă acum ce voiesci, Sir Hugo; aici înșe să nu cutedi a intrá mai multu, d'eca nu voiesci să aplicu ocasionalminte Lynchjustitia. Acum poti merge!

— Nu, mai aștepta înca, se audí o voce îndere-trul lor.

Ambii barbati se uitara înderetu. Usă'a erá deschisa, și o a trei'a persóna a auditu discursul lor.

Dupa mai multe caletorii îndelungate, s'a retornatu Lordul Montalien, în urmarea unei suferințe cronice de ânima, la castelul strabunu și victinica acolo în liniște retrasu.

În îndatinat'a preamlare de séra, elu observà ambele birje nainte casei lui Ulrich Mason, și curiositatea îl îndemnà a se apropiá. Usă'a erá deschisa. Lordul Montalien vediu pe Sir Hugo, și pricepù îndata, cine este celalaltu. Or'a resbunarei sale deci sosi.

— Eu ascultai din întemplare, fără intenț'iune, discursul dvóstre, domnilor, — ăise Mylordul intrându, — me bucuru a te vedé la acést'a ocasiune Sir Hugo, și speru că am bucur'a a salutá pe Mr. Lisle!

— Cu cine am eu onóre?

— Eu sânt Lordul Montalien și asemenea tatalui meu gata a-ti face cu bucuria unu serviciu. Îti aduci dta aminte de unu barbatu cu numele James Porter, carele nainte de două-dieci și cinci de ani a fost în serviciu la Mr. Lyndilh?

— Mi-aducu aminte, e bine ce i s'a întemplatu?

— Elu pe patul mortii a depusu o marturisire, care este în posesiunea mea. În acea marturisire se descopere unu planu rușinosu, carele la timpul seu te-a esilatu din Angli'a, și te desvinovatiesce în ori ce modu. D'eca vei voi a me cercetá, îti voiu predá acelu documentu.

Cu unu surisu diavolescu privi elu spre Sir Hugo, carele palidu de mânía, se apropiá de usia.

(Va urmă.)

Proiectu de ortografia etimologica-fonetica.

Aradu 28 aprilie.

În diu'a de 18 aprilie n. a. c. s'a tînutu aice în Aradu în sal'a institutului teologico-pedagogicu o conferinția literaria, la care au participatu întrég'a inteliginția româna, o cununa frumoșica de dame si multi dintre învetiatorii adunati la conferinția lor. Între óspeti amu avatu fericire d'a salutá si pe Pré S. Sa dl episcopu diecesanu Ioanu Mețianu.

Conferinția acést'a s'a convocatú prin veteranul si binemeritul profesorú al institutului teologico-pedagogicu, dl dr. Atanasiu Siandor, cu scopu, cá sè-si desfasuire mai pe largu proiectul seu de ortografia, acărui principiu e : imbinarea ortografiei etimologice cu cea fonetica.

Vorbitoriul, dupa o întroducere interesanta, aréta, cá atátu etimologistii, câtu si fonetistii gresiescu, sînt unilaterali, căci pâna când etimologistii au cultivatu limb'a fàra semne, cá sè se apropia de limb'a latina, pâna atunci fonetistii își contradicu adesea punêndu la unele vocale semnul scurtării, pe când acele în accentuarea lor adeverata sînt lungi, precum d. e. la vocal'a din cuvêntul „pàrti.“

În ortografi'a româna sînt de a se observá dóue principii, adeca : a) *etimologi'a* si b) *accentuarea*, acést'a din urma e adesea necorecta, fiindu cá nu se folosescu semnele. Copiï din școlele elementarie au a se luptá multu cu accentuarea corecta ; ortografiile de pâna acumu nu ajuta în privinția usiorării nimic'a. Pentru cá sè se usioreze cetitul, ar trebui pusu mai mare pondu pe *semnele accentuării*. Dar si în biserica dàmú de urmele triste ale neaccentuării corecte, si mai alesu cântările bisericesci sînt falsu accentuate, în câtu vatemala urechile creștinilor. Urméza, cá se recere unu regulatoriu pentru accentu. Dar si pentru sonu înca se recere regulatoriu.

Vorbitoriul analisându vocalele radecinale : a, e, i, o, si u, ar aflá cu cale urmátóriele modificári : Semnele pentru sonu nefindú corespundietórie, întroducere *punctele* cá mai usióre, si anume : pentru „ă“ (pàrti) „a“ séu a desuptu cu unu punctu, pentru „â“ (câne) „a“, adeca a desuptu cu dóue puncte. Semnul circumflesu nu e la locu pentru a, e si i, căci e compusu din accentul ' si ` . D. e. bágu, bági, bága, bagámu. Asiá si la : e, e, e ; d. e. verde, védu, fréne. Pentru i, carele se numesce reu *jumetatitu*, bine e a se numi *slabu*, pen-

tru cá trece în j, sè se folosésca semnele (-) si (˘), va sè dica odata unu punctu si o încoviatúra spre drépt'a, când tonul nu se închiaga cu alta vocala séu silaba precedenta, d. e. saci ; iéra alta-data unu punctu si o încoviatúra spre stâng'a când tonul se închiaga cu alta vocala séu silab'a precedenta, d. e. caí.

U, când e la finea cuvêntului, sè nu remâna afara, ci sè stee sub regulele lui i, căci si elu se considera cá o vocala slaba. Semnele pentru é = ea, si ó = oa sînt false si necorespundietórie ; ea si oa sînt îngemene, prin urmare aici le-ar compete semnul circumflesu.

Încátu privesce consonantele schimbate, precum si, di, ti, ci, sè se puna suptu ele unu punctu, carele aréta schimbarea lor, asiá d. e. simplu, siuera ; diminetia, diua ; timpu, tine ; faci.

Punctele nu se punu de asupra, va sè dica regulatoriul sonului sè se puna de suptu, cá de o parte sè nu arete casul germanismu, Väter ; iér de alta parte sè nu fia dóue semne pe o vocala, căci regulatoriul accentului se pune de asupra.

Iéta pe scurtu essenti'a proiectului dlui dr. Atan. Siandoru. Dupa prelegere, care a duratu peste 2 óre, Pré S. Sa dl episcopu a felicitatu în termini alesi pe veteranul profesorú pentru studiile facute pe acestu terenu greu. Asemenea si multi dintre óspeti. Dl prelegatoriu ni-a promisú a ne desfasurá de alta-data si mai pe largu intențiunile sale. Așteptámu cu tóta caldur'a împlinirea promisiunii. P.

Limb'a magiara întrodusa în tóte școlele.

— Schitie din galeri'a dietei. —

Diu'a a patr'a, 2 mai.

Pe bancele deputatilor aceeași goletate, numai stâng'a estrema e în câtva represintata, majoritatea deputatilor fuméza prin coridóre ; pe galerii numai dame române, sërbe si sase, tinerimea e represintata mai ales prin diversele naționalități.

Rakovszky deschide discusiunea, si protestéza în contra asertiunii lui Mocsáry, cá în dieta aru fi mai multi, cari nu apróba proiectul acesta de lege, dar nu cutéza a-si manifestá parerea.

Mocsáry i respunde, cá dènsul n'a đisu, cá aceia „nu cutéza a-si manifestá convingerea“, ci cá „nu tînu oportunu a o manifestá.“ (Va sè dica, a sustînutu si de asta-data, cá sînt multi deputati cari nu apróba în internul lor întroducerele acestei legi.)

Hofgräf (sasu) prin o cuvêntare pré obositóre apera drepturile sasilor si combate proiectul.

Juraszek declaméza unu toastu, golu cá cele mai multe toaste.

Milosiu Dimitrieviciu (sërbu) nu spriginesce proiectul, căci acel'a nu e necesariu, dar nu e nici practic.

Într'unu statu poliglotu scopul statului nu póte fi, cá sè silésca pe celelalte națiuni a învetiá o limba

străina, numai pentru că aceea e limb'a statului, ci datorită statului ar fi să se aplice în toate părțile prin diregatorii oameni cari pricepu limb'a poporului.

Este bine, deca poporațiunile știu limb'a statului, înse nu este competența dietei d'a împune învețiarea ei, căci astfel se nasce numai nencredere, ci învețiarea să se lase la dispozițiunea competentelor autorități bisericesci și școlare.

Emericu Ivánka aperiându proiectul, repetăsece frase de o sută de ori auzite. Ia sub scutul seu pe Români din Maramuresiu.

George Popu întâiu face niște reflexiuni asupra antevorbitorilor, cari combatura pe deputatii naționalităților, apoi continua cam așa :

Legea proiectata e de prisos. Naționalitățile au traitu și pânăacuma fără limb'a ungeresca. Nu poporul trebuie să știe limb'a diregatorilor, ci acestia au datori'a d'a învețiarea limb'a poporațiunii în mijlocul careia servescu ; căci nu țier'a e pentru diregatori, ci acestia sânt pentru țiera.

Se țice, că scopul întroducerii este și acela, că tinerii de diverse naționalități învețiându limb'a ungeresca, să potta fi aplicati mai ușoru în posturi. Dar aceasta e numai unu pretestu vrednicu de risu ; căci, de si sânt o mulțime de posturi, si de si s'aru creă înca pe atâte, toate n'aru ajunge pentru fiii națiunii ruinate materialmente, dar dominante.

Au spuna-ne dl primu ministru, care presideza două ministere, câți români sânt aplicati la amândouă ? Său să ne spuna câți români se afla la toate ministerele ? Ușoru pôte să ni spuna acest'a, căci numărul lor la toate ministerele abia se urca la trei.

Dar nu acest'a e scopul, ci magiarișarea, ceea ce între patru ochi cei mai multi și recunosc. Tendința acestă înca nu e nouă, ea datăza din timpurile primelor mișcări cu scopuri ultra magiare.

Aice oratorul face istoricul procesului de magiarișare în Ungari'a și Transilvani'a, cu Széchenyi și Weselényi în frunte ; și reamintesce, că națiunea româna totu-de-una s'a opusu lor cu energiă, și că si noi vom continuă oper'a stramosilor.

Unu astfel de actu al aperiării a fost și pasiul întreprinsu de episcopii români, insultati cu atâte insolințta de către press'a ungeresca. Acestu pasiu a fost dictatu de simțiul sustinerii naționale, ier memorandele nu numai nu conținu nimicu resvretitoru, dar aru puté servi de îndreptaru ministeriului pentru îndeplinirea justelor reclamațiuni ale Românilor.

Dar ori câtu au fost de combatutu pasiul acesta, declara sus și tare, că Români totu aproba pasiul facutu și consimțiescu cu cuprinsul memorandelor.

E tristu, că națiunea româna e asiă persecutata ; dar cu toate aceste ea nu va renunția la idiomul seu, ci va continuă a luptă pentru existința sa, sperându că în sfârșitu totusi va sosi timpul, când dora și ungerii se vor deșteptă din visul lor fanaticu și atunci vor dá mâna cu români.

De doi-spre-diece ani încôce multe nenorociri au cuplesiți țier'a acest'a ; între toate înse nici un'a nu e mai funesta pentru viitoriul comunu, decâtu legea ce se debate acuma. Dar în considerarea persecuțiunilor din trecutu, Români totusi se mângaiă, că nici tendința exprimata prin acestă lege nu-i va nimici, căci deja ei au înduratu încercări și mai mari.

Constata cu bucuria, că dintre deputatii români nici unu glasu nu s'a aredicatu pentru spriginirea acestei legi. Acest'a va să țica, că în privința condamnării ei, nu este deosebire de pareri între români, toti o credu daunosa.

Da, legea acest'a e unu atentatu în contra naționalităților, înse asigură, că Români nici odata nu vor subscrie sentința lor de mörte.

Stefanu Lesko, preotu slovacu, spriginesce proiectul.

Diu'a a cincea, 3 maiu.

Acelasi numeru micu al deputatilor presinti, numai galeri'a damelor e mai frecventata. Deputatii cari nu asculta pe oratori, și numerul acestora e mare, au unu câmpu mare pentru întrebuintiarea lorgnetelor lor.

Maximovicu, (sêrbu,) carele deschide discusiunea, țice că legea acestă are scopu politicu, precum ênsusi Mocsary cu tota francheti'a a recunoscutu acest'a. Face o pararela între sistemul de germanisare al lui Iosif II și între celu intenționatu de proiectul acestui, și țice că precum acela, asiă și acesta, va produce numai reacțiune.

Nu ne tememu de limb'a ungeresca, ci ni-i tēja, că din caus'a acest'a vom avé să înduramu persecuțiuni noue. Cestiunea limbei e cestiunea consciinței, în care nimene n'are dreptul să se amestece. Aice aveti majoritate, dar afara majoritatea e a noastră. (Aprobări din bancele naționalităților.)

Antoniu Herich (preotu catolicu) spune că croatii vor învețiă bucuros limb'a ungeresca.

Iosifu Bacon (sasu) combate proiectul cu argumintele deja repetite de toti contravorbitorii sasi.

Gavril Várady apera pe Români din Maramuresiu cari au tramisu petițiunea pentru întroducerea limbei ungeresci.

Alesandru Romanu, în cestiune personala, respunde lui Várady, aretându că la subscrierea petițiunii din Maramuresiu în adeveru s'a facutu abusu de credulitatea Românilor, căci unii din cei ce a subscris'o, mai târđiu, dupa ce au aflatu ce conține acea petițiune, și-au revocatu subscrierea.

De alta parte, în contra unor protestatori s'au facutu investigațiuni, unu subscriitoru a primitu unu stipendiu pentru fiul seu.

Presiedintele opresce aice pe oratoru, și dupa incidentul acesta, continuarea desbaterilor asupra proiectului din cestiune se amâna pe luni.

Diu'a a șesea, 5 maiu.

Pe bancele deputatilor numai ici-colo se zaresce ratecindu câte unu omu, desbaterile în a șesea ți au obositu pe multi, ier altii, cari nu se pré entusiasmeza pentru acestu proiectu de lege, nu vinu la șiedinție. Galerile sânt mai interesate, pentru desbateri său pentru oratori ? nu scimu.

Parteniu Cosma : Proiectul de lege n'a fost a-peratu decâtu cu frase mari ; atacatorii n'au fost resfrânsi, decâtu numai insultati și suspicionati. Asiă dara nu se pôte țice, că luptămu cu arme obiective. Lasu să judece lumea neparțiala, deca atacul ce ni se facu, este unu demnu respunsu la combaterile nostre !

Respondiëndu la unii oratori, țice, că din ênsasi jurnalistic'a ungeresca se constata, că petițiunea Românilor din Maramuresiu s'a facutu prin conducerea oficialilor dela comitatu ; aceea nu e compusa de Românu, căci Românu nu vorbesce astfel. Românu nu face negotiu din patriotismul seu, cum facu aice unu deputatu, carele laudându purtarea episcopilor ruteni față de proiectul acesta de lege, numai decâtu propuse a se dá unele paduri și moșii rutenilor în arenda.

Respondiëndu lui Ivánka, țice, că ar fi bine a

conteni odata fras'a despre Dacoromânia. Ce este acea Dacoromânia? Unu şînş ce s'ar nasce din ruinele statelor din giuru. Acesta e o utopia, tocmai asiá de mare, cá speranţ'a aceea, cá acésta lege ar înaintá învetiarea limbei unguresi.

În adeveru, modul cu care se pertractéza aice în casa proiectul de lege, face fórté grea poziţiunea deputatilor cari îl combatu, căci tinerii nostrii barbati de statu, în frunte cu raportorul, din capul locului i condamna. Raportorul, fára sè fi audítu argumintele combatentilor, îndata la începutu a declarat, cá nu numai agitatorii, ci si unii patrioti buni, vreu sè-l atace, va sè dica a clasificatu patriotismul oratorilor. Protestéza în contra acestei însinuaţiuni.

Cestiunea e fórté seriósa, un'a din cele mai grave, sè o desbatemu cu sánge rece, sè ne ascultámu argumintele în linişte, sè ne capacitámu, sè ne întielegemu pâna ce înca nu e târđiu, căci déca va porni odata iavin'a, nimene nu va fi în stare s'o opréscá.

Proiectul acesta are unu scopu politicu, magiarisarea completa; dispoziţiunea actuala înse e numai primul pasu; ceialalti au sè urmeze mai târđiu.

Tendinţ'a de magiarisare se manifesta si prin esperintiele de pán'acuma. Legea de naţionalitáti nu se respecta de felu, legile tierii nu se mai traducou románesc, dirigatorii románi se transmuta în locuri neromâne, ier între románi se aplica nişte ómeni cari nu sciu limb'a poporului.

Apera pasii facuti de episcopatul gr. or., căci fia-care cetatianu are dreptul a petiţióná la tronu, petiţiunea nu cuprinde decátu justele reclamaţiuni ale naţiunii române. Respunde apoi mai multor oratori, si anume fága de Orbán Balázs, carele a đisu, cá în România limb'a romána se impune cingáilor, a cetitu în limb'a romána o depesta a dlui E. Costinescu, deputatu si redactoru al „Románului” din Bucuresci, prin care se desminte aserţiunea lui Orbán.

Teori'a de nou înaugurata despre idei'a de statu ungurescu pare atátu de îngusta, încátu în aceea numai naţiunea genetica magiara încape. Sè nu ne creámu teorii de aceste!

Déca se va primí proiectul acesta, nu se vor produce nişte rezultate salutarie tierii; din contra se va produce ierasi nentielegere!

Adress'a dietei din 1861 a promisú îndestulirea naţionalitátilor; asemene promisiuni s'au facutu si în alte adrese. Resultatul acestor promisiuni a fost crearea legii de instructiune publica si de naţionalitate. Si iéta astadi aceste legi sânt combatute cu cea mai mare violinţ'a. Unde vom ajunge? Nu primescu proiectul. (Mai vorbescu unii, apoi proiectul se votéza.)

Sinódele gr. or. române.

Archidiececs'a Sibíului.

În sîedintí'a VI din 25 aprilie dupa autentificarea protocolului sîedintiei trecute si împartirea esibitelor pe la diferitele comisiuni, se verifica mai multi deputati.

La ordinea đilei se pune referad'a comisiunii generale si a celei petiţiionarie.

În sîedintí'a VII, continuându-se referadele comisiunilor, în urm'a propunerii comisiunii şcolare se adusera mai multe concluse, cari tóte fîntescu îmbunataţirea învetiaméntului nostru poporalu si prin elu bñna starea poporului románu.

În sîedintí'a VIII din 27 l. e. reportéza comisiunea organizátore si face propunerea de a se modificá regulamentul internu, ce se si primescu si modifica dupa proiectul prezentatu de comisiune.

Apoi comisiunea esmisa pentru compunerea memorandumului, ce are a se tramite corpurilor legislative, cetesce proiectul compusú, timpul înse fiindu pré scurtu pentru a se puté analisá în tóte detaiurile, se decide a se aclude numai la acte.

În sîedintí'a IX si X din 28 dupa cetirea si autentificarea protocolului din sîedintí'a VIII, procedéndu la ordinea đilei:

I. Comisiunea bisericecsa propune si sinodul decide: 1) încátu pentru scurtarea serviţiului divinu sè se recerce sinodul episcopescu cá competente în privinţ'a acést'a; 2) referitoriu la institutul teologicu si pedagogicu se însarcinéza consistoriul a întroduce mesurile recerute prin regulamentul; 3) asemenea se însarcinéza consistoriul a luá mesurile necesarie pentru întregirea parochielor vacante.

II. Raportul consistoriului cá senatu strinsu bisericescu se íá spre sciinţ'a pe lánge îndatorirea de a se urmá o chiaritate mai mare în punctele statistice etc.

În fine referéza comisiunea petiţiionaria si cea organizátore.

Apoi referádu comisiunea şcolara, încátu atinge înfiintierea de reuniuni învetiatoresci, proiectul de statute prezentatu prin consistoriu, din cauza cá acést'a este o afacere mai multu a consistoriului, nu se desbate, ci se însarcinéza numai consistoriul a lucrá pentru realisarea înfiintării de atari reuniuni. *Unu membru.*

Eparchi'a Aradului.

Sîedintí'a V. (25 aprilie.) Notarul neputédu înca sè termine redactarea protocolului sîedintiei trecute, se trece la ordinea đilei.

Raportorul comisiunii organizátore, dl M. B. Stanescu, propune si sinodul primescu, cá: „Sinodul ísi esprima caldörös'a dorinţ'a, cá sinodul pe anul viitoru sè se convóce la Oradea-mare.”

Totu acea comisiune propune, ier sinodul primescu, a se verificá deputatii mireni Teodoru Ciocanu, Ioanu Papp si Iuliu Pascu.

Comisiunea pentru petiţiuni, prin raportorul Mihaiu Velicu, (al carui nume s'a scapatu din list'a deputatilor publicata în „Familia”,) aduce la cunoscintia cererea de ajutore din partea mai multor preoti saraci; tóte se transpunu administraţiunii fondului preotiescu.

Relativu la petiţiunea preotilor dela absolvirea sidocsiei episcopesci, se decide, cá aceea sè se transpuna comisiunii epitropesci.

Petiţiunea dlui dr. Vuia pentru a i se votá unu onoraru anualu, de óra-ce curéza pe elevii din institutul pedagogico-teologicu si pe alunnii acestuia: considerádu, cá acea petiţiune invólve sistemisarea unui postu de medicu la acelu institutu, se decide a se transpunu pentru deliberare comisiunii organizátore.

Referitoru la rugarea dlui N. Diamandi din Oradea-mare, prin care cere cá sinodul sè binevoiesca a-i acordá usufructuarea etagiului fundaţiunii Zsigaiene din Oradea-mare, pentru cá predecesorul lui, a edificatu din banii sei proprii acelu etagiú, dar cu condiţiunea cá numai dupa folosire de 15 ani din parte-si sè devina proprietatea fundaţiunii, înse espirádu acei 15 ani, n'a încursu înca sum'a de 20,000 fl. câtu a costatu edificarea, — si pentru cá Zsiga a facutu mai multe legate, dar acele nu se potu folosi: în urmarea acestor consideraţiuni cere, a i se concede înca pe 5 ani usufructuarea acelu etagiú. Sinodul, considerádu serviciile mari facute instructiunii poporului de cátra repausatul fundatoru, acordéza usufructuarea, înse numai pe unu anu.

Comisiunea bisericească, prin raportorul seu dl Alesiu Popoviciu, relativu la raportul senatului strinsu bisericescu al consistoriilor din Arad si Orade, propune a se luá actu de acelu raportu. Propunerea se primește.

Acelu raportu al consistoriilor din Arad si Orade-mare contine niște date statistice interesante. Voiu însemná dára pe cele mai de frunte :

La consistoriul aradanu sânt : a) în consistoriul strinsu bisericescu 1 asesoru ordinaru aplicatu cá referinte, 14 asesori onorari si 1 defensoru matrimonialu ; b) la manastirea Hodosiu-Bodrog apartínu, 1 arhimandritu, 3 protosinceli, 1 spiritualnicu, 1 erodiaconu si 1 noviciu.

La districtul consistoriului din Arad apartínu 11 cercuri protopresbiteriale, 322 comune matre, 63 comune filiale, 327 biserici, 385 parochii, 62,784 de case, 329,566 suflete ; în anul espiratu s'au botezatu 15,595, s'au cununatu 3345 parochi, au repausatu 14,361.

Sânt 9 protopopi, 2 administratori, 196 parochi, 165 administratori, 20 capelani, 1 diaconu, 5 preoti emeriti si 3 destituiti.

La teologia sânt 2 profesori ordinari, 3 interimali, 1 cantoru. Elevi în trei cursuri sânt 69 si anume în cursul primu sânt 27, în al doile 17, în al treile 25. Dintre teologi au depusu esamenul de calificatiune 12. S'au hirotonitu 18 preoti, 1 diaconu.

Activitatea comitetului : Au intratu 1037 esibite, între cari 25 sânt disciplinare la forul I, 14 la forul II, tóte deliberate, — si 11 cause matrimoniale tóte terminate.

În districtul Orádii-mari sânt : 288 parochii matre, 72 filie, s'au îndeplinitu 226, vacante 62, preoti hirotoniti cu finea anului 1878 au fost 234, dintre cari 171 parochi si 57 administratori.

Cu finea anului 1878 sânt 28,362 de case, 151,363 suflete, s'au nascutu 7101, au muritu 6310, s'au cununatu 1124, sânt 146 case parochiale ; în acestu districtu în diferite locuri, peste totu bisericile au 3387 ⁷²³/₁₂₀₀ □ jugere de pamântu, capitalul bisericelor e de 125,327 fl. 24 1/2 cr.

Au repausatu 6 preoti, s'au hirotonitu 6, esamenu de calificatiune au depusu 7 teologi absoluti.

Siedinti'a VI. (14/26 aprilie.) Se cetescu protocoalele a trei siedintie precedente, cari se autentica.

Comisiunea școlara, prin raportoriul Ioanu P. Desseanu, considerându cá Atanasiu Balla a facutu o fundatiune pentru ajutorarea si tinerilor români si sërbi de religiunea gr. or., cari vor studiá în colegiul din Dobritin, Sárospatak si în gimnasiul evangelicu din Posion ; considerându, cá literile fundationale dispunu, cá a patr'a parte din totu remasul sè se întrebuinteze pentru stipendii si ajutorarea tinerilor gr. or. români si sërbi, si cealalte trei parti sè se împarta între reformati si evangelicici ; considerându, cá pân' acuma nici nu se scie, câtu de mare este tóta fundatiunea, si prin urmare câta e a patr'a parte, care are sè se împarta în jumetate între români si sërbi, care suma, în casul de nu s'ar gasi recurenti, sè se capitalizeze : propune si sinodul primesce, a se recercá guvernul, cá si autoritate de supra-inspectiune peste tóte fondurile, cá sè îndrume colegiul din Dobritin si Sárospatak si conventul evangelicu din Posion, sè faca aretare despre starea fondului, dându socóta esacta despre tóte împartirile, cá astfel sè se póta precisá, câta este competinti'a ce apartine românilor gr. or., si cá în casu de necesitate câtimea aceea sè póta deveni administrata de diecesau.

Comisiunea școlara, prin referintele ei Vasiliu Paguba reportéza despre starea școlelor, învetiatorilor, suplentilor învetiatoresci, preparandilor, pruncilor de ambele sece obligati la școla, precum si despre altele apartinetóre instructiunii publice, — niște date interesante, pe cari le voiu împartași cu alta ocasiune. Sinodul ia actu, recomanda cá învetiatorii sè tina conferintie si cursuri supletóre ; promitiéndu, cá unde se va puté, sinodul va întervení prin consistoriu pentru îmbunetatirea starei învetiatorilor.

Relativu la raportul consistoriului, cá — conformu însaacinării din anul trecutu, dënsul a întrevenitu la guvernul pentru a se puté servi de limb'a româna în tóte corespundintele sale cu administratiunea comitatensa si respective cu comitetul administrativu, comisiunea propune si sinodul ia cu placere actu de rezultatul acelei întreveniri, cá adeca ministeriul a concesu întrebuintiarea limbii române în acele corespundintie.

Asemene se ia cu bucuria actu si de acea parte din raportul numitei comisii, prin care consistoriul aduce la cunoscentia, cá în multe comune sânt câte 2—3 școli, si cá unele au si învetiatorese.

Doi deputati.

Eparchi'a Caransebesiului.

Sinodul nostru s'a încheiatu la 16/28 aprilie. În siedintiele din urma s'a pertractatu si decisu mai multe afaceri școlare, între cari sustinerea si spriginierea cu óre-sicari sacrificii a diariului pedagogicu „Școla româna“ din Sibiu ; s'a luat u cunoscentia diferitele repórte ale consistoriului despre starea clerului si a poporului din diecesau. Dupa pertractarea si a altor cause de mai mica însemnatate, în fine s'a pus u la ordinea zilei duminica în 15 27 aprilie restaurarea senatelor epitropescu si școlaru ale consistoriului diecesanu pe urmatorii 3 ani. Ací înse membrii sinodului se împartira în dóue partide aprópe egale la numeru.

Propunetorul unei partide dl Vinc. Babesiu sustinea, cá sinodul sè împoterésca pe ambele senate amintite a-si continuá, dupa pracs'a observata pâna acum, si mai departe activitatea lor, alegéndu-se în aceste senate membrii noi numai în locul celor repausati, demisionati sèu înruditi în gradele oprite de statutu ; pe când propunetorul celeilalte partide, dl Iuliu Petricu pretindea stricta acomodare la §-l 116 din statutu si anume alegere noua pe urmatorii 3 ani, fíra respectu, déca a demisionatu sèu nu vre-unul dintre asesorii acelor senate si cá în fia-care senatu sè se aléga numai 12 asesori si anume 4 preoti si 8 mireni.

Punéndu-se la votu ambele propuneri, aceea a dlui deputatu Vincențiu Babesiu fu acceptata cu 26 voturi, iéra pentru propunerea dlui deputatu Iul. Petricu au votatu 22 de deputati.

Dupa acestu resultatu de votare dl Iul. Petricu dându cu graiul viu o declaratiune, cá dënsul si amicii lui de principiu nu potu conlucrá la unu actu contrariu literei si spiritului legei, parasi pentru acésta siedinti'a sinodul si împreuna cu dënsul alti 21 de deputati si prin acésta sinodul își perdú capacitatea de a aduce decisiuni valide.

Deórece nici în siedinti'a conchiamata pe diu'a urmatóre nu s'a înfaçisiatu numerul de 31 de deputati recerutu de statutu, pentru de a se puté aduce decisiuni valide, presidiul a închisu sinodul pentru anul curentu, avéndu a-si continuá lucrările sale în anul viitoru.

Altu deputatu.

Procesul de presa al dlui Baritiu.

Sibiu 30 aprilie.

Procesul de presa al dlui G. Baritiu pertractatu aici astadi este pe câtu de caracteristicu, pe atâtu de interesantu; acela se reduce la unu articlu publicatu în „Gazet'a Trans.“ înca la 22 jun. 1877 în contra diuariului „Kelet“ din Clusu, care atacă si denuncîă damele române, pentru că cutezara a face colecte în favórea ranitilor din Români'a. Diu'a de pertractare pentru acestu procesu se desipsese mai de multe ori, dar de atâte ori s'a si amânatu sub diverse preteste. În fine totu a trebuitu sê se termine, firesce nu asiá precum aru fi doritu póte unii.

Ar fi pré lungu sê descriu decurgerea întréga a procesului interesantu, care, de altmintrea, se va publicá în brosiuri separate, germânesce dupa „Sieb. d. Tagblatt“ românesce dupa „Observatoriul.“ Ajunge deci a relatá, cã îndata dupa constituirea juriului, din care s'au eliminatu toti inteligentii, presiedintele Tamássy invita pe procurorul de statu Deesy sê cetesca acús'a. În acést'a se dice, cã dl Baritiu a comisu crim'a de conturbarea liniscei publice si atítiare. Dupa acést'a se cetesce articlu inermínu mai ântâiu unguresce, apoi românesce, în fine germânesce. Urmá apoi interogatoriul acusatului, dup'acést'a motivarea acusei din partea procurorului, culminându în fras'a, cã prin articlu de sus s'ar fi intentionatu o iritátiune în contra națiunii magiare. La aceste responde dl Baritiu cã dânsul cunósce bine §§-ii din procedur'a penala retive la procesele de presa, cari defêru fórtu multu de cci din Ungari'a si din Cislaitani'a, cã a sciutu, cã în Transilvani'a sântemu tractati dupa alte legi, nu dupa cele din Ungari'a. Am sciutu, dice mai departe, cã noi nu putemu scrie asiá, cum potu ungunii sê scria, etc.

Dupa dl Baritiu ia cuvântul agerul adv. germanu Arz v. Straussenburg, care cu unu sarcasmu finu si cu o logica admirabila combate si resfrânge tóte argumentele procurorului. Arz a fost întreruptu de repetite ori de cátra procuroru, ba a fost chiar provocatu nici sê nu amintésca pe ministri în pledoaru.

Juriul, precum v'am anunçiatu, a achítatu în unanimitate pe acusat. Acestu verdictu a fost întimpinatu din partea ascultatorilor cu: „Sê traiésca!“

Publicul, care a asistatu la pertractare a fost fórtu numerosu. Dintre dame au fost presente d. Iudita Macellariu, Maria Cosma, Iudita Secula, Elena Popescu, dsior'a Elena Adamovicu si alte dsioére. Este primul casu acést'a, când în sal'a de pertractare de aici se presentara si dame.

Cor. ord.

Ce e nou ?

Domnul României, împreuna cu principele moștenitoru al Șvediei si Norvegiei, se afla în Moldova, visitându mai multe orasie, si pretotindene sânt primiti cu mare entusiasm.

Aniversari'a alegerii principelui Carol la tronul României, diu'a de 8/20 aprilie care totu-odata e si diu'a nasterii sale, s'a serbatu în Bucuresci cu îndatinatele ceremonii. De asta-data si locuitorii Dobrogei, fara deosebire de rituri si naționalitate, au tramisu parrechei domnitóre sincere felicitári si expresiuni de supunere si devotamentu.

Regin'a Engliterei s'a rentorsu deja din Italia acasa, dupa o petrecere de o luna si jumetate în straintate.

Împeratul si împeratés'a Rusiei au mersu din Petersburg la Livadia, unde vor petrece timpu mai îndelungatu.

Dn'a contesa Hoyos, soçi'a ambasadorului austro-ungaru la Bucuresci, a datu la 9/21 aprilie în teatrul naționalu de acolo o representátiune în folosul nenorocitilor dela Seghedin, cu concursul mai multor dne si dni din societate. La acést'a representátiune a asistatu Domnul si principele moștenitoru al Șvediei si Norvegiei, cu prinses'a Paulina de Waldeck. Dóm'n'a fiindu indispusa, n'a pututu asisti la acést'a serata.

Principii în saline. Domnul României si moștenitorul de tronul al Șvediei si Norvegiei, la 10/22 aprilie au visitatu salin'a Doftana dela Telaga. Înnalții óspeti si suit'a lor, primiti cu pompele obicnuite, s'au coboritu în saline; galeriile erau frumos iluminate si lucratorii au scosu unu blocu de sare si au csecutatu diferite lucrári de extractiune în presint'a lor.

Chorul vocalu al agronomilor din Chiseteu a arangiatu la 23 aprilie (5 maiu) unu concertu în comun'a Secusigiu. Venitul curatu fu destinat pentru școl'a de fete din Secusigiu. Iéta program'a: 1) „Cântecul Gintei Latine“, quartetu executatu de corul vocalu al agronomilor din Chiseteu; 2) „Unirea Principatelor“, quartetu; 3) „Penesiu Curcanul“, poesia de V. Alesandri, declamata de Constantinu Dragicu; 4) „Draga baetie“ cu „Hor'a Armatei Române dela Plevna“, quartetu; 5) „Arcasiul lui Stefanu Voda“, quartetu; 6) „Movil'a lui Burcelu“, poesia de V. Alesandri, declamata de Dimitriu Gerda; 7) „Arde“, quartetu; 8) „Padi'a Dunarii“, quartetu; 9) „Mosiu Martinu“, poesia de Iul. Grozescu, declamata de Dimitriu Siunanu; 10) „Junimea Parisiana“, quartetu.

Unu principe nou. Adunarea notabililor din Bulgaria a alesu în unanimitate de principe al Bulgariiei pe principele Battenberg sub numele de Alesandru I.

Armat'a româna va oferí principelui Carol, la 10/22 maiu, aniversari'a suirii sale pe tronul, o sabia de onóre cu unu mâneru de auru si cu o lana preçiósã de Toledo, pe care vor fi gravate aceste cuvinte: „Fidelului principe, vitézului capitanu, virtutea româna s'a deșteptatu iérasu.“

Regin'a Greciei, Olga, s'a dusu la Livadia, la împeratul Alesandru, pentru cã sê feliceite în persóna pe augustul seu unchiu. Ea va remâné mai multu timpu la curtea rusésca.

DI Mihain Veliciu, nou avocatulu românulu în comitatulu Aradului, a deschisu cancelari'a sa în Chișineu.

Flamur'a lui Hymen.

DI Radu Borozanu sergentu c. r. la 11 maiu va serbá cunun'a sa cu domnișór'a Sofía Boeriu în Orastia.

Principele F. Ghica la Bucuresci s'a cununatu cu domnișór'a Alesandrina Cantacuzino.

DI V. Bratianu, june avocatulu la Bucuresci, s'a cununatu cu domnișór'a Maria Margitescu totu de acolo.

 La nrul presinte alaturámu snplementu de jumetate de cóla, si astfel acesta contíne o cóla întréga.

Proprietaru, redactoru respundietoru si editoru: **IOSIFU VULCANU.**

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi în Budapést'a. 1879. Bulevard-Museu nr. 10.